FAGFORBUNDET

CREO

Uttalelse fra Fagforbundet og CREO angående organiseringen av Kulturfabrikken Sortland.

Hverken de ansatte eller representative fagorganisasjoner har vært informert eller involvert i prosessen før kommunedirektøren la frem sitt saksfremlegg om omorganiseringen av Kulturfabrikken Sortland KF. Vi mener at både kommunedirektøren og styret i kulturfabrikken kf har brutt Hovedavtalens bestemmelse når det gjelder medvirkning og drøfting. Og det er her behov for å presisere hva som står i hovedavtalen. *Hovedavtalen del B § 1-4-1 Omorganisering: arbeidsgiver skal så tidlig som mulig informere, drøfte og ta tillitsvalgte med på råd når det gjelder omorganisering/omlegging av driften. Vider er det brudd på Hovedavtalen del B § 3-1 det skal regelmessig avholdes informasjonsmøte med hoved/fellestillitsvalgte på sentralt nivå i kommunen. Ved endring og omstilling som vil få betydning for arbeidstakerne, skal arbeidsgiver på et tidligst mulig tidspunkt informere, drøfte og ta det tillitsvalgte med på råd. Arbeidstakernes behov for trygghet skal ivaretas gjennom åpne planprosesser hvor mål og konsekvenser så langt så mulig gjøres kjent.*

At kommunedirektøren i ettertid kaller det en inkurie at vi ble avglemt og forsøk på å drøfte i etterkant er ikke greit. Vi fikk ikke mulighet til å komme med innspill før saken ble behandlet i formannskapet.

BAKGRUNN

Det kommunale kulturfeltet ble i 2014 organisert i et kommunalt foretaket; Kulturfabrikken Sortland KF (KF KF), i forbindelse med at Kulturfabrikken stod ferdig. Alle ansatte i den tidligere kulturenheten ble samlokalisert i kulturhuset, og fikk ansvaret for kultur- og idrettsoppgavene som tidligere i tillegg til å «drifte» det nye kulturhuset. Videre ble driften av kiosk, kafé og servering lagt til foretaket i november 2014, og formelt besluttet av styret for KF i 2015 å drifte i egen regi.

I *Vedtekter for KF* reguleres blant annet formålet og tjenesteområdene, som foretaket skal ivareta. Her er også nivå på husleie, som andre kommunale enheter skal betale ved leie, regulert.

KF leier lokaler i Kulturfabrikken, og betaler ca. 13 000 000 i husleie til Sortland kommune (SK). Foretaket har sambruk av deler av lokalene med Voksenopplæring (VO) og NAV integrering som er lagt til Oppvekst. Disse forholdene reguleres gjennom Husleieavtale mellom SK og KF. SK har egen husleieavtale med Oppvekst for de delene som VO disponerer.

Samarbeidet med øvrige kommunal virksomhet på administrativt nivå er beskrevet i *Administrativ samarbeidsavtale mellom SK og KF*.

De fleste kommuner organiserer kultursektoren internt i den kommunale organisasjonen. Av kommuner, hvor kultursektoren både har ansvaret for det brede kultur- og idrettsfeltet og driften av et kulturhus, er det rundt 80 som er organisert som ren kommunal virksomhet, mens ca 40 er organisert i et kommunalt foretak. Noen få er organisert som aksjeselskap.

Det kan av saksfremlegget fremkomme at det innenfor sektorområdet Oppvekst er gjort en nærmere vurdering av det faglige samarbeidet. Kulturfabrikken registrerer videre at kommunedirektøren oppfatter at det vil være flere synergier å hente ut ved et tettere og mer forpliktende samarbeid, og i denne sammenhengen nevnes kulturskolen, bibliotek, idrett, tilbudet til barn og unge, kafé og kino særskilt. Det eksisterende samarbeidet fremkommer ikke, og det kan derfor være på sin plass å opplyse om noe av den samhandlingen som allerede finner sted under dagens organiseringsform:

KULTURSKOLEN

Av prosjekter hvor kulturskolen samarbeider med andre kommunale aktører, kan følgende nevnes:

<u>Oppvekst:</u>

- *«Blås i skolen»* – prosjekttimer hvor kulturskolens personale går inn i grunnskoleklasser og gir grunnleggende musikkopplæring på blåseinstrumenter.
- *«Strengelek»* – prosjekttimer hvor kulturskolens personale går inn i grunnskoleklasser og/eller barnehager og gir grunnleggende musikkopplæring på strengeinstrumenter som fiolin, cello og kontrabass.
- *«Barn spiller for barn» (grunnskoleturné)* – Kulturskolen reiser hver vår ut til alle kommunens sju grunnskoler, hvor kulturskolens elever opptrer for skolene. Alle elevene inviteres samtidig til «Åpen dag» i Kulturskolen, hvor de på fritiden kan komme til Kulturfabrikken og både prøve og bli kjent med de ulike instrumentene og aktivitetene som er en del av kulturskolens tilbud.
- Kulturskolen samarbeider med ungdomsskolen og musikklinja om samspillstilbud i band. Ved samhandling mellom sentrale lærere i alle enhetene knyttes elever sammen på tvers. Kulturfabrikken bidrar med både opplæring, øvingsarena og fremføringsarena. Her finnes eksempler på ungdomsskoleelever som skolen har fanget opp, og som har hatt nytte av å benytte kulturskolens arena. Disse har man samarbeidet om, og på den måten bidratt til økt innenforskap.
- *«Musikk på voksenopplæringa»* – Kulturskolens personale underviser to norsktimer på voksenopplæringa. Opplæringen foregår gjennom sang og musikk. I tillegg til å bidra til god språkopplæring, fremmer dette integrering ved at deltakerne lærer å synge sammen i kor og opptre offentlig.
- Kulturskolen har også bidratt til forestillinger i grunnskolens regi eller i samarbeid med DKS. Distriktsmusikerne i Ensemble Blå har jevnlig laget skolekonsertproduksjoner som vises for elever i skole og barnehage. I tillegg har det vært samproduksjoner hvor distriktsmusikerne har vært grunnstamme i band på skolenes forestillinger. Dette er ikke systematisert, men bør nevnes som noe som allerede foregår.

Helse:

- *«Musikk fra livets begynnelse»* – et tilbud til foresatte med barn i alderen 3–10 måneder. Helsestasjonen samarbeider med kulturskolen i dette tilbudet.
- *«Kor glede»* – demenskoret i Sortland. Et samarbeid mellom Kulturskolen, enhet Helse og frivilligsentralen.

Frivillighet:

- Kulturskolen selger dirigenttjenester til blant annet Sortland juniorkorps, Sortland musikkforening, Holmstad skole- og amatørkorps og Vesterålen Storband.
- Kulturskolen selger musikertjenester til Lofoten og Vesterålen Orkesterforening.

Det må i tillegg bemerkes at kulturskolens virksomhet de senere år har beveget seg mer og mer bort fra én-til-én-undervisning, og at flere undervisningstilbud enn tidligere gis i grupper. Noen er nevnt i punktene over, men i tillegg kan det nevnes at all undervisning i dans, visuell kunst og teater gis i grupper. Instrumentopplæring organiseres i grupper der det er faglig forsvarlig og mulig.

BIBLIOTEK

Oppvekst:

Sortland bibliotek og Oppvekst har inngått rammeavtale. Der er det summert forpliktelser og krav fra begge parter, herunder møtevirksomhet og kontaktpunkter. Sortland bibliotek er et folkebibliotek og har ansvar for hele befolkningen. Det er et lovpålagt tilbud og loven prioriterer ikke mellom aldersgrupper. Ut fra behovet som er meldt fra skoler og barnehager og tilgjengelige ressurser i biblioteket, dekker avtalen samarbeidet mellom barnehagene, skolene og biblioteket.

Campus Sortland:
Sortland bibliotek har over år tilbydd de samme tjenestene som nå går inn under Campus Sortland; pensumlitteratur, lesesal plasser og faglig bistand til studenter. Antallet lesesal plasser ble økt etter at SK, KF og Gerdas hus-Kunstnerhuset inngikk avtalen om utvikling av Campus Sortland. Dersom Campus Sortland skal utvikles til å bli noe mer enn det er i dag, for eksempel en del av et fremtidig studiesenter, vil bibliotekets tjenester og annet areal med tilbud i Kulturfabrikken være viktige i dette arbeidet.

IDRETT

Det bemerkes i saksfremlegget at den idrettsfaglige oppfølgingen kan og bør forbedres. Sortland kommune/Kulturfabrikken har i dag ingen egen idrettskonsulent. Den faglige

oppfølgingen inngår i stillingen som fritidsleder, som ivaretar planarbeid innen idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser, spillemiddelordningen, saksbehandling på de nevnte områdene og kontakt mot Sortland idrettsråd.

Det vises her til vedtak i Styret i Kulturfabrikken Sortland KF 18.02.2025, sak 04/25, pkt. 2:

Styret foreslår at 100 % stilling som idrettskonsulent opprettes og ses i sammenheng med stillingen som Fritidsleder i Kulturfabrikken Sortland KF. Stilling som idrettskonsulent ses på i sammenheng med eventuell ny organisering av kultur- og idrettssektoren.

BARN OG UNGE

Kulturfabrikken Sortland KF samarbeider i dag med Oppvekst og inngår i tverrfaglige grupper i Sortland kommune organisert av Oppvekst, eksempelvis *Laget rundt barnet* og *Forbus*. Ungdomsfeltet i Kulturfabrikken har også løpende samarbeid med Sortlandshjelpa. Ansatte deltar også i planarbeid på tvers av sektorene i kommunen, og har ansvaret for sekretærfunksjonen for Sortland ungdomsråd.

Ungdomstilbudene - ang. merknader i formannskapsmøtet:

Det ble bemerket i formannskapet at besøkstallene i Kulturfabrikkens ungdomstilbud har gått drastisk ned de to siste årene. Besøkstallene har derimot vært i kraftig vekst siden 2018, i takt med økt bevilgning fra kommunestyret og utvidelse av tilbudene. I fjor - 2024 - er første år hvor besøkstallet har vært lavere enn året før.

I 2018 hadde Kulturfabrikken 0,6 årsverk til å drive ungdomsaktiviteter. Kommunestyret bevilget 1 million over driftsbudsjettet fra 2021/2022, noe som resulterte i utvidede åpningstider på ettermiddagstid i Ungdomsfabrikken, og gjenåpning av kveldstilbudet i Sortland ungdomsklubb. I dag besørger 2,5 årsverk ca 22 åpningstimer i uka fordelt på 5 dager, med Ungdomsfabrikk ettermiddagstid og Ungdomsklubb kveldstid helg.

Besøkstallene har sett ut som følger:

2018: Ingen telling (anslag < 2000)
2019: 2000
2020: 1600 (corona)
2021: 3700 (delvis nedstenging)
2022: 5500
2023: 6700 (toppår)
2024: 4200 (første år med nedgang)
2025: --- (2000 besøk hittil i år - prognoser for høyere besøkstall enn fjoråret)

I hovedsak er det helg/kveldstilbudene som ser mindre besøk, mens ettermiddags-tilbudene på Kulturfabrikken fortsatt er stabile. Hittil i år er 2025-tallene en del høyere enn 2024-tallene.

SERVERING, KURS OG KONFERANSER

Styret i KF KF vedtok å drifte kafé, kiosk og servering i egen regi i 2015 etter å ha hatt ansvaret fra november 2014.

Kulturkafeen er navet i Kulturfabrikken og ivaretar en rekke oppgaver i tillegg til at lokalet benyttes til konserter, dans, foredrag, som møtested og spisested for barn som besøker bibliotek, er på konserter eller har undervisning i Newton-rommet. Kaféarealet er også foajé og venteareal i forkant av større og mindre arrangement på huset. Det er ikke spiseplikt i kaféarealet, som også fungerer som en sosial møteplass.

Følgende tjenester leveres av de ansatte i Kulturkafeen:

- Daglig drift av kafé og kiosk
- Serverer av lunsj til møter, kurs og konferanser med opptil 200 gjester flere ganger i uke
- Åpent alle dager i uka (faste åpningstider mandag-lørdag, i tillegg til en time i forkant av kino, kulturarrangement, foredrag o.a. på kveldstid og i helger)
- Salg av billetter til alle forestillinger på Kulturfabrikken og til andre arrangement i regi av KF eller i andre lokaler i Sortland
- Catering ved forespørsel og ved ledig kapasitet

Mattilsynet har aldri funnet brudd på regelverket, og Kulturkafeen har fast «smiley» i rapportene deres.

Kulturkafeen betaler husleie/ fdv på 886 000 årlig over eget budsjett.

KINO

Film er et kulturtilbud på linje med teater, konserter og andre forestillinger. Film er et lavterskeltilbud som når bredt og til alle generasjoner. Film er ett av satsingsområdene gjennom Den kulturelle skolesekken, og er en viktig satsning regionalt gjennom Laterna Magica og Vesterålen film festival. Laterna Magica har barn og unge som målgruppe, og mye av program og gjennomføring skjer i Kulturfabrikken.

OPPSUMMERING

Samlokalisering og sambruk av kulturtilbud og aktivitetslokaler var nøkkelen for å få til gode og arealeffektive løsninger da programdokumentet for en ny kulturarena ble utarbeidet.

Kulturfabrikken har bidratt til å gjøre byen og det offentlige byrommet mer attraktivt som infrastruktur og arena for livet i byen, sosialt, kulturelt og sosialt.

Ved å samlokalisere de ulike ansvars- og tjenesteområder som drift av kulturhus, kino, bibliotek, ungdomstilbud, fritidstilbud, idrett, kulturvern, kulturskole, deltakelse i det regionale kultursamarbeidet i Vesterålen og Museum Nord, samarbeid med det frivillige kulturlivet, allmennkultur og andre funksjoner som kommunestyret vedtar å tillegge foretaket, har foretaket oppnådd synergier og effektiv utnyttelse av menneskelige og økonomiske ressurser i samarbeid med mange frivillige og andre institusjoner.

Vi vil også tillate oss og minne om kulturloven.

Kulturloven

§ 2 a. Avstand til politiske styresmakter

0 Vert tilføyd ved lov 9 mai 2025 nr. 14 (i kraft 1 juli 2025 iflg. res. 9 mai 2025 nr. 754).

Armlengdes avstand- prinsippet betyr at beslutninger som gjelder kunst og kultur skal tas på bakgrunn av fagkompetanse. Hensikten er å ikke styre kulturfeltet politisk.

Med bakgrunn i dette støtter ikke Fagforbundet og Creo kommunedirektørens forslag og vi ber kommunestyret om å beholde dagens organisering som Kulturfabrikken Sortland KF.

Med hilsen

Hanne Næss	Signe Johansen
Hovedtillitsvalgt	Tillitsvalgt
Fagforbundet	Creo